

ILMAILULAITOS FINAVIA HELSINKI-VANTAAN LENTOASEMA YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUS 2007

1 TIIVISTELMÄ

Ilmailulaitos Finavia on lain (1245/2005) mukaan liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toimiva valtion liikelaitos, jonka tehtävänä erityisesti on ylläpitää ja kehittää valtion lentoasemaverkostoa ja Suomen lennonvarmistusjärjestelmää siviili- ja sotilasilmailun tarpeita varten.

Lentoliikenneyhteyksien turvaaminen on Suomelle elintärkeätä, sillä lentoliikenteelle ei ole korvaajaa talouselämämme kansainvälisten yhteyksien ylläpidossa. Maamme lentoliikennejärjestelmä perustuu Helsinki-Vantaan lentoaseman toimivuuteen. Lentoaseman kansainvälisten vaihtomatrustajien määrän kehittyminen mahdollistaa Suomesta Eurooppaan yhteystarjonnan, joka ei olisi mahdollista pelkästään maamme väestöpohjan varassa. Lentoasemaan ja sen toimintoihin liittyy suoraan noin 14 500 työpaikkaa. Kerrannaisten työpaikkojen määräksi on arvioitu yhteensä 72 000. Helsinki-Vantaan lentoaseman taloudellinen vaikutus Suomen BKT:sta vuonna 2006 oli 3,2 %.

Lentoasema on avattu Helsingin olympialaisiin vuonna 1952. Kiitoteitä on kolme, joista viimeisin otettiin käyttöön marraskuussa 2002. Terminaalitiloja suunnitellaan ensi vuosikymmenellä rakennettavaksi myös rinnakkais-kiitoteiden välialueelle. Helsinki-Vantaan lentoaseman kokonaisoperaatiomäärä vuonna 1990 oli noin 133 000 operaatiota ja vuonna 2006 oli noin 182 000 operaatiota. Lentoasema on noin sadanneksi vilkkain maailmassa. Kokonaisoperaatiomäärän arvioidaan kehittyvän 334 000 operaatioon noin vuonna 2025.

Tehostamalla glykolipitoisten vesien ja lumien keräilyä sekä vaihtamalla liukkaudentorjunta-aine ympäristölle vähemmän haitalliseen on viimeisen kymmenen vuoden aikana vähennetty kiitoteiden liukkaudentorjunnan ja lentokoneiden jäänestön laskuoihin aiheuttamaa kuormitusta

Liukkaudentorjuntaan on viime talvina käytetty pääasiassa nestemäistä formiaattia. Liukkaudentorjunta-aineiden käyttömäärä on viime talvina ollut noin 2 200-2 800 tonnia. Käyttömäärän arvioidaan kasvavan vuoteen 2025 noin 15 % nykyisestä. Lentoasemalla käytettävät kiitoteiden liukkaudentorjunta-aineet ovat luonnossa helposti hajoavia. Pääasiallinen haittavaikutus on hajoamisen aiheuttama hapenkulutus.

Lentokoneiden jäänpoistoon ja -estoon käytetään propyleeniglykolipohjaisia nesteitä. Kokonaiskäyttömäärä on viime talvina ollut 2 800-4 200 m³. Käyttömäärän arvioidaan olevan luokkaa 8 000 m³ vuonna 2025. Propyleeniglykoli on myrkytön ja luonnossa hajoava aine. Kasvavien käyttömäärien vaikutusta vähennetään tekemällä lentokoneiden glykolikäsittelyt enenevässä määrin useilla keskitetyillä pesualueilla, joista ensimmäinen otettiin käyttöön maaliskuussa 2008.

Lentokonemelun L_{den}>55 dB piirissä asui vuonna 1990 noin 97 000 asukasta. Melualue on supistunut tämän jälkeen konekaluston muutoksen vuoksi. Samalla sijoitusluvan mukaiset rajoitukset ja Finavian melunhallintatoimet liikenteen ohjaamisessa ovat vaikuttaneet siihen, että vuoden 2006 tilanteessa melualueen asukasmäärä oli noin 11 900. Vuosina 2001-2002 laadittiin ennuste lentokoneiden melualueen laajuudesta siten, että tarkastelu kattoi infrastruktuurin ja liikenteen kehittymisen eri vaiheet vuoteen 2020 saakka.

Päivitetty liikenne- ja melualuearvio noin vuoden 2025 tilanteesta on linjassa aiempien ennusteiden kanssa siitä huolimatta, että lentokone melun laskentamenetelmä on uudistunut.

Lentokoneiden melun piirissä asuvien määrä on vähäinen pääkaupunkiseudun muuhun yhdyskuntameluun verrattuna. Ympäristömeludirektiivin mukaan laadittujen selvitysten mukaan Helsingin kaupungin väestöstä noin puolet asuu alueella, jossa L_{den} ylittää 55 dB katu-, tie- tai raideliikenteen melun vuoksi. Esimerkiksi Espoossa asuu yleisten teiden $L_{den} > 55$ dB melun alueella noin 20 000 asukasta.

Lentoasema-alueella päästöjä ilmaan aiheuttavat pääasiassa lentoasemalle suuntautuva autoliikenne, kenttäalueen ajoneuvot sekä lentokoneet. Merkittävin päästökomponentti on typen oksidit, joiden päästmäärä lentokoneiden liikehdinnästä alle 300 m korkeudessa vuonna 2004 oli 237 tonnia. Finavian omien ajoneuvojen päästö oli 23 tonnia. Kaikkien lentoasema-alueen typenoksidipäästöjen määrä oli noin 2 % YTV:n alueen kokonaispäästöistä. Paikalliseen ilmanlaatuun lentokoneiden päästöistä vaikuttaa vain alle 100 m korkeudessa vapautunut osuus. YTV:n vuoden 2007 aikana kotimaan terminaalin läheisyydessä tekemien mittausten perusteella ilmanlaatu on verrattavissa esimerkiksi Vantaan Tikkurilan ilmanlaatuun.

Lentoliikennettä ja lentoaseman pitämistä koskevia tietoja raportoidaan ympäristöviranomaisille säännöllisesti. Pintaveden tarkkailua suoritetaan yhteensä 18 pisteessä kattaen kaikki purkuojat. Pohjaveden tarkkailua suoritetaan 44 pisteessä. Osa raportoinnista perustuu Finavian lentokoneiden reittien ja melun seurantajärjestelmään (GEMS), joka on Suomen ainoa jatkuvatoiminen yhdyskuntamelun seurantajärjestelmä. Ilmapäästöjen määrästä ja lentokoneiden melun leviämisestä on tehty selvityksiä vuosittain.

Vuonna 2006 tehdyn mielipidetutkimuksen mukaan pääkaupunkiseudulla ja lähikunnissa asenteet Helsinki-Vantaan lentoasemaa kohtaan ovat varsin positiiviset. Suurin osa vastaajista koki hyötyvänsä lentoaseman läheisyydestä matkustamisen helpoutena ja suhtautui lentoliikenteen lisääntymiseen myönteisesti.

Ympäristölupahakemusraportti sisältää Euroopan Unionin ympäristömeludirektiivin (2002/29/EY) edellyttämät vuoden 2008 aikana raportoitavat tiedot meluntorjunnan toimintasuunnitelmista Helsinki-Vantaan lentoaseman osalta.